

به نام خدا

خلاصه گزارش اظهار نظر کارشناسی درباره:
«طرح نحوه پذیرش دانشجو در دانشگاهها و مراکز آموزش عالی کشور»

دوره هفتم - سال دوم

شماره ثبت:

۴۹۷

شماره چاپ:

۱۱۲۵

تاریخ چاپ:

۱۳۸۴/۸/۱۰

نام دفتر:

مطالعات فرهنگی

(الف) نقاط قوت طرح

۱. **اعاده جایگاه مدرسه و معلم:** تحقیقات نشان داده است: کنکور بر «هدفها»، «روشها»، «محتوا»، «ارزشیابی» و «امکانات و وسایل آموزشی» و جایگاه مدرسه در حد «زیاد» و «خیلی زیاد» آسیب زده است. بی تردید اعمال سابقه تحصیلی به اعاده جایگاه و شأن مدرسه و معلم کمک خواهد کرد.

۲. **احیای امور پرورشی، مهارتی، تحلیلی:** اعمال سابقه پرورشی و مهارتی و برگزاری امتحانات تشریحی، موجب بسط فعالیت‌های پژوهشی، تربیتی، تحلیلی و... خواهد شد که در حال حاضر علی‌رغم اهمیت، تحت الشعاع کنکور قرار گرفته و در مدارس کم و بیش فراموش شده‌اند.

۳. **تغییر کارکرد آموزشگاه‌های آزاد و کلاس‌های کنکور:** تأکید بر سؤالات مفهومی و تشریحی موجب استحاله کارکردی و روشی این آموزشگاهها و سوق دادن آنها به سمت آموزش‌های کیفی و عمیق خواهد شد.

۴. **انتخاب رشته مناسب‌تر توسط دانشگاه و دانشجو:** با توجه به سابقه تحصیلی، امکان انتخاب رشته محل دلخواه آسان‌تر است، رضایت بیشتر دانشجو و خانواده‌ها را در پی دارد و دانشگاهها نیز از افت تحصیلی کم‌تر برخوردار خواهند بود.

۵. **استقلال نسبی دانشگاهها:** باتوجه به تبصره (۳) ذیل ماده (۴) امکان اعلام شرایط و ضوابط اختصاصی پذیرش توسط هر دانشگاه برای هر رشته محل، به کمیته مورد نظر، برگزاری آزمون‌های موردی در شرایط خاص فراهم می‌گردد و بدین ترتیب پذیرش مناسب‌تر مقدور و دانشگاهها نیز از استقلال نسبی در پذیرش برخوردار خواهند بود.

۶. **اجرای تدریجی:** اجرای تدریجی این طرح (تا سال ۱۳۸۹-۱۳۹۰) فرصت انطباق روانی داوطلبان، روندهای آموزشی و تهیه امکانات نرم‌افزاری و سخت‌افزاری مناسب را فراهم می‌کند.

شماره مسلسل:

۱۹۰۸۲۴۷-۱

تاریخ انتشار:

۱۳۸۵/۱۱/۳۰

۱. مصوبه جلسه شماره ۳۰۶ شورای عالی انقلاب فرهنگی (۱۳۷۲/۲/۲۸) مبنی بر الزام سازمان سنجش برای ارائه طرحی در جهت بهبود و ارتقای شیوه پذیرش در دانشگاهها و مصوبه جلسه شماره ۵۰ شورای عالی انقلاب فرهنگی (۱۳۶۶/۷/۷) مبنی بر تشکیل کمیته مطالعه و برنامه‌ریزی برای تحول در آزمون ورودی دانشگاهها.

۷. هماهنگی مراکز آموزش عالی دولتی، آزاد و وزارت آموزش و پرورش: این امر از چالش‌های دیرین دستگاه‌های اصلی آموزش کشور بوده است. برگزاری آزمون‌های جداگانه و خالی ماندن ظرفیت‌ها، نارضایتی‌های بسیار و خسارات فراوانی را بر خانواده‌ها و مراکز آموزش عالی تحمیل کرده است.

۸. امکان جبران سابقه تحصیلی: برای کسانی که در پایه یا درسی خاص موفق به کسب سابقه تحصیلی مطلوب نشده‌اند. امکان برگزاری امتحانات مجدد و ارتقای سابقه تحصیلی و با تغییر رشته (با شرکت در امتحانات هماهنگ همان رشته) به استناد تبصره‌های ذیل ماده (۴) فراهم شده است.

۹. حفظ سهمیه‌های مناطق محروم و سایر سهمیه‌های قانونی: با توجه به ماده (۵) طرح کماکان سهمیه‌های مناطق و قانونی پابرجاست و عدالت آموزشی را در پذیرش دانشجو کم و بیش در پی دارد.

۱۰. کاهش اضطراب و استرس‌های دانش‌آموزان و خانواده‌ها: اضطراب و استرس نتیجه‌گذار از مسابقه‌ای است که به‌طور جدی یک بار در طول عمر برگزار و سرنوشت فرد در آن تعیین می‌شود. بدیهی است توزیع آن در درس‌ها و زمان‌های مختلف به تخفیف اضطراب‌ها می‌انجامد.

نقاط ضعف طرح

با توجه به بررسی‌های به عمل آمده، نقاط ضعف عمده‌ای در طرح ملاحظه نمی‌شود. در عین حال برخی نگرانی‌ها و سؤال‌ها در این ارتباط مطرح می‌باشد که عمدتاً متوجه آموزش و پرورش و توانایی آن وزارتخانه در برگزاری امتحانات نهایی کشوری است از جمله:

۱. تأکید بر برگزاری امتحانات تشریحی در ماده (۱) دست مجریان را برای طراحی آزمون‌های بهینه می‌بندد.
 ۲. تصحیح ورقه‌های تشریحی به نیروی انسانی و وقت زیادی نیاز دارد.
 ۳. معدل‌های دیپلم و سوابق تحصیلی سال‌های مختلف قابل مقایسه نیست.
 ۴. نمرات سابقه تحصیلی از پراکندگی و قدرت تمیز کافی برای تعیین شایستگی علمی داوطلبان برخوردار نیست.
 ۵. امکان اعمال نظرات شخصی در تصحیح ورقه‌های تشریحی وجود دارد.
 ۶. تأمین امنیت، دقت و سرعت امتحانات تشریحی بسیار مشکل است.
 ۷. با اعمال سابقه تحصیلی هر سال دانش‌آموزان با استرس روبه‌رو خواهند بود.
 ۸. اعتبار جهانی آموزش عالی ایران و سابقه چهار ساله کنکور خدشه‌دار می‌شود.
 ۹. این طرح با برخی از مصوبات مجلس و شورای عالی انقلاب فرهنگی که ضوابط و معیارهای کلی پذیرش دانشجو را به وزارت علوم، تحقیقات و فناوری واگذار کرده است، مغایر می‌باشد.
- مجموعه سؤال‌ها و نگرانی‌های مطرح شده و سایر موضوعات احتمالی، با حضور مدیران و صاحب‌نظران امور سنجش و ارزشیابی تحصیلی بررسی و پاسخ داده شد و حسب نظر آنان وزارت آموزش و پرورش امکان و توانایی برگزاری امتحانات تشریحی، استاندارد هماهنگ، با دقت، سرعت و امنیت کافی را داراست.

پیشنهادها

۱. زمان حذف کامل کنکور به پایان برنامه چهارم کاهش یابد و در صورت اصرار بر زمان پایان سال اول برنامه پنجم، عبارت «سال تحصیلی (۱۳۸۹-۱۳۹۰)» در متن ماده تصریح شود.
 ۲. در کمیته موضوع بند «۴» افراد زیر نیز عضویت یابند.
- الف) دبیر کل شورای عالی آموزش و پرورش (به خاطر ایجاد تعادل در اعضای وابسته به آموزش عالی و آموزش و پرورش و نیز تسریع در تهیه دستورالعمل‌ها و آیین‌نامه‌های مربوط که عمدتاً مربوط به ارزشیابی تحصیلی و تربیتی و در حیطه اختیارات شورای عالی آموزش و پرورش است).
- ب) نماینده شورای عالی انقلاب فرهنگی (به لحاظ تسریع در اجرا و رعایت سابقه پرورشی و مهارتی که باید به تأیید شورای عالی انقلاب فرهنگی برسد).
۳. در اسرع وقت کمیته کاری مرکب از نمایندگان و کارشناسان دستگاه مجری به بررسی ابعاد اجرائی و رفع موانع احتمالی آن بپردازند.
 ۴. مجلس و دولت اعتبارات و تسهیلات لازم را برای اجرای مناسب‌تر و گسترده‌تر آزمون‌های سراسری هماهنگ و تشریحی در اختیار آموزش و پرورش قرار دهند.

۱. نتایج این بررسی در گزارش تفصیلی شماره مسلسل ۸۲۴۷ مرکز پژوهش‌ها درج شده است.